

MALE NOVICE

Izhajajo vsak torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. — Posamezne številke 20 v. — Po pošti se list ne pošilja

Pred odločitvijo o naših mejah.

Ljubljanski dopisni urad priobčnje brzojavko dunajskega korespondenčnega urada iz Versaillesa z dne 13. maja ki se glasi:

Kakor poročajo jutranji listi, bodo nemškimi avstrijskim delegatom predali mirovne pogoje na gradu St. Germain v dvorani Bouches des Portes. Svet desetorice je včeraj razmotrival o mejah Nemške Avstrije in Ogrske, ki so bile po sklepih odseka neizpremenjeno sprejete. »Journal« poroča o tem: Čehoslovaška država bo dobila Češko, Moravsko, del Šlezije ter Tešin. V svrhu neposredne zveze z Rumunijo, so ji priznali tudi ogrska ozemlja v Karpatih. Listi poročajo dalje, da konferenca Rumuniji ni vsega priznala, kar ji je bilo v pogodbi leta 1916 obljubljeno. Ta pogodba priznava Rumuniji vso Bukovino, Erdeljsko, ravan na levem bregu Tise in temeški Banat. Sedaj dobi Rumunija vso Bukovino, čeprav je njen severni del nesporno rutenski in ukrajinski, ter Erdeljsko, medtem ko ostanejo madžarski okraji doline Tise Ogrski. Južnovzhodni del Banata dobi Srbija.

Jugoslavija dobi Bosno, Hercegovino, Hrvatsko in Kranjsko, nadalje srbske okraje Bačke med Tiso in Donavo in severno od Drave. Usoda južnega dela Koroške, Stajerske in ozemlja okoli Celovca in Maribora se bo določila po ljudskem glasovanju. Potem bo Nemška Avstrija obstojala iz dela Koroške in Stajerske, iz Gorenje in Nižje Avstrijske, Solnograškega in Tirolskega.

Kakor poroča »Petit Parisien« dobi Italija Južno Tirolsko do Brennerja. Ogrska bo obstojala samo še iz Donavske ravani.

O nadaljnjih pogojih poroča »Matin«: V zmišlu načel pogodbe z Nemčijo, se bodo predvojni dolgovi proporcionalno razdelili na vse države na ozemlju bivše habsburške monarhije, ravno tako obnove, za katere je Avstro-Ogrska odgovorna. Dolgove za vojne svrhe bosta plačali samo Avstrija in Ogrska. Avstrijsko trgovinsko brodogradništvo bo tvorilo del skupnega brodogradništva sovražnih ladij, ki bo aliirancem nadomestil izgubljene ladje.

List »Temps« z dne 12. t. m. pa piše v poročilu o naših severnih mejah med drugim tole:

»Četudi poročilo ne poroča nič natančneje o naših severnih mejah, vendar poročilo izrecno navaja, da se bo plebiscit vršil samo v celovski okolici, iz česar bi sledilo, da so drugod meje na severu končno veljavno določene«.

Kolikor je na teh poročilih resnice ne vemo. Danes se bodo nemško avstrijskim delegatom izročili mirovni pogoji in v enem ali dveh dneh bomo na jasnem. Zatorej potrpiamo in ne verjajmo raznim »poročilom«. Sicer pa če tudi pride do glasovanja, se nam ni treba bati, da bi izpadlo za nas neugodno. Ljudstvo se je že dovolj prepričalo, kje je boljše pri nas ali v Nemški Avstriji.

Položaj na Koroškem nejasen.

O pogajanjih v Celovcu med Jugoslovani in Nemci ni včeraj in danes nikakih poročil. Naša cizhteva je status quo ante pred 29. aprilom. Nemci so prvotno bili odjenljivi, a so zadnji hip po-

stali zopet čez mero d'zni. Nemške tolpe ropajo in plenijo po Slovenskem Koroškem po stari navadi naprej.

Poincaré častita ob priliki priznanja naše države.

Beograd, 14. maja.

Predsednik francoske republike Poincaré je poslal regentu prestolonasledniku Aleksandru brzojavko, v kateri mu čestita na regentstvu kralje-

stva Srbov, Hrvatov in Slovencev ter mu želi dolgotrajno in uspešno delo. Regent Aleksander se je za ta prijateljski pozdrav predsednika francoske republike takoj brzojavno zahvalil.

Vznemirjajoča poročila iz Prekmurja.

Ljutomer, 13. maja.

Na Prekmurskem je velik upor. Se še vedno širi. Dne 9. t. m. se je francosko-ameriška misija prepričala o resnem položaju ogrskih Slovencev. V Ljutomeru imamo že močno stotnijo upornikov. Sam ne vem, kaj nam bližnja prihodnost prinese. Deželna in centralna vlada je o položaju poučena.

Ljutomer, 15. maja.

Obsežen upor Prekmurcev je Jugoslavija zadržala. Prekmurski narodni svet smo razpustili. Fantje in možje, ki so pribežali včeraj čez Muro, hoteč sodelovati pri osvoboditvi, so prisiljeni oditi v Slavonijo, Zagreb, Medjimurje itd. Pustili so doma plug na njivi, sedaj pa ne smejo nazaj. Prekmursko ljudstvo samo s sklenjenimi rokami prosi Jugoslavijo, naj otme Prekmurje, a Ljubljana in Beograd sta nema za naše prošnje.

Nemci še vedno ne mirujejo.

Slov. gradec, 15. maja.

Včeraj so oddali Nemci 4 topovske strele na Gradišče pri Slov. Gradcu. Strelji niso napravili

nikake škode. Kaplana Krušič in Vrečko sta organizirala v okolici kmetske mladeniče in može, ki vršijo obrambno službo po bližnjih gorah.

Mariborski Orel.

Orlovska organizacija v Mariboru se lepo razvija. Odsek šteje danes okrog 200 članov. V sredo, dne 14. maja zvečer se je vršil v dvorani delavskega društva občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan. Zborovanje je vodil predsednik dr. Capuder, ki je govoril o ciljih orlovske organizacije in o podrobnem delovanju. V odbor so bili izvoljeni: Predsednik: dr. Capuder, podpredsed.: Žebot, zastopnik društva: dr. Juvan, tajnik: Macuh, taj. namestnik: Vokač, blagajnik: Bendé, blag. namestnik: Kos. Odborniki: Ašič, Tirš, Eichberger in Šrimf. Razsodišče: Predsednik: dr. Juvan, Tratnik in dr. Slavič. Pregledovalca računov: Obrhan in Hrašovec. Za načelnika je bil izvoljen hr. Tratnik. Po zborovanju so člani storili slovesno prisego. Želimo mariborskemu Orlu najlepšega procvita. Na zdar!

Inozemsko vojaštvo v naši državi.

SHS postajno poveljstvo v Mariboru nam piše: V zadnjem času dopisujejo nekateri slovenski časniki, da se ljudstvo spodtika nad dejstvom, da se nahaja nemško avstrijsko vojaštvo v Mariboru celo v uniformi.

V pomirjenje ljudstva se priobči, da smejo prestopiti tuji državljani demarkacijsko črto le s posebnim dovoljenjem merodajnih mest. Inozemsko vojaštvo, katero se nahaja še v aktivni službi, je pa po dogovoru z inozemskimi vladaми primorano nositi uniformo in kokardo svoje države, ker se na ta način olajša kontrola inozemskih vojaških pripadnikov. Nošenje orožja je seveda tem osebam prepovedano.

V Mariboru imajo sedaj le 3 nemško avstrijski podčastniki dovoljenje za začasno bivanje, ker so tu v službenih opravkih, sporazumno dogovorjenih med deželno vlado v Gradcu in štajerskim obmejnim poveljstvom v Mariboru. Ti imajo dovoljenje nositi uniformo in kokardo svoje države, ker tudi

naše vojaštvo, katero je na Dunaju, v Lipnici in v drugih inozemskih mestih začasno komandirano v enakih službenih poslih, nosi tam istotako uniformo naše države.

Vsak inozemski državljani, kateri je prišel brez dovoljenja v naše ozemlje, se takoj iztira čez mejo.

Ker pa ni mogoče našo mejo hermetično zapreti, se tujim državljanom sem ter tja posreči prevariti našo obmejno kontrolo.

Dolžnost vsakega državljanca pa je, prijaviti sumljive osebe v Mariboru policijskemu komisarijatu ali prvemu redarju, na deželi pa orožniški postaji.

Le na ta način bo kontrola popolnoma uspešna. Dopisi v časnikih brez imen in podstkov ne zadostujejo na nikak način. Poveljnik: Zwirn.

Razne novice.

Predstava kat. nar. dijaštva v nedeljo, 11. t. m. je prav lepo uspela. Dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena in se je moralo že takoj po otvoritvi blagajne prenehati s predajo vstopnic. Igra sama na sebi ni bogve kaj. Ima preveč deklamacij. Vendar je tudi nekaj lepih prizorov. Najlepši je pač oni v predzadnjem dejanju, ko reši Alfonz Otona. To so tudi igralci pravilno razumeli in se tam najbolj razvili. Tisto petje je bilo res prav lepo in je povečalo romantičnost celega prizora. Najboljše je pa svojo vlogo razumel in izvajal vitez Lacko. Tu se nam je zdelo, da imamo pred sabo igralca po poklicu. Ves njegov nastop vse kretnje, godba, vse je bilo v lepi harmoniji z vsebino njegove vloge. Neprijetne pavze je skrajšal pridni igralec na pijaninu. Svetovali bi kat. nar. dijaštvu, naj zlasti v počitnicah med ljudstvom prireja take igre in skuša kmetske fante priučiti, da igrajo skupno žnjimi manjše vloge. Ravno nedeljska predstava pa je pokazala, da se čuti v mestu pomanjkanje predstav. Zavladalo je v tem oziru neko mrtvilo. Kat. nar. dijaštvu čestitamo na uspehu. Le naprej!

Jugoslovska strokovna zveza. Zaupnice ženske skupine naj prinesejo v nedeljo 18. maja popoldan ob 5. uri pristopnice in pristopnino novih članic v Flosarsko ulico 4 ali pa v Cirilovo tiskarno.

Akadske prireditve. Zaradi prekega sode so preložene na nedoločen čas vse akadske prireditve razven predstave »Svet« v soboto 17. t. m. Priprave pa se vrše naprej v še širšem obsegu in bodo akadske slavnosti prva prireditve v svobodnem, jugoslovskem Mariboru po proklamaciji miru. — Prispevke naj društva, posojilnice in posamezni darovalci vpošiljajo naprej. Vsa mariborska društva pa nam naj prepustijo prednost pred vsako drugo prireditvijo o priliki proslave Maribora. Odbor.

Dobrodelna predstava »Stanovske zveze slov. akad. v Zagrebu« in »Dramatičnega društva« v korist »Akad. doma v Zagrebu« se vrši v soboto, dne 17. maja 1919 ob pol 8. uri zvečer. Na vspejdu je komedija v 4 dejanjih »Svet«, spisal Br. Nušič. Predprodaja vstopnic v Cirilovi tiskarni.

Dr. Vilko Marin, večletni sekundarni zdravnik na kirurški in gynecološki oddelku štaj. deželne Štefanijine bolnišnice v Leobnu, sedaj sekundarij na mariborski deželni bolnišnici, se je naselil s početkom t. l. v Maribor ter prične svojo privatno prakso v Elizabetini ulici št. 15, na severnem oglu Reiserjeve in Elizabetine ulice. — Mladega slovskega rojaka priporočamo vsem porodnicam, kakor tudi vsem drugim bolnikom in telesnim ponesrečencem. Ordinacije od 14. do 16. ure (2—4) popoldne.

G. Sket Franc, lakirar in sedlar v Cvetlični ulici št. 9 je zaveden Slovenec in ga našemu občinstvu prav toplo priporočamo.

Uboga hroma vdova naj pošlje v naše uredništvo po nabrane milodare. Dobra srca prosimo še nadaljnjih podpor, ki jih bo uredništvo izročilo res potrebnim ubogim vdovam.

Plebiscit na Reki. Na Reki so izvedli od naše strani plebiscit, ki je izpadel sijajno. Za Jugoslavijo je bilo oddanih 19.781 glasov. S tem je dokazano, da je reško prebivalstvo jugoslovsko.

Demobilizacija na Francoskem. Iz Pariza poročajo, da je demobilizacija moštva letnikov 7 in 8 popolnoma pripravljena ter se bo izvršila takoj po podpisu mirovni preleminarijev.

Stavka v opekarni Dervušek v Lajtersbergu. Delavci te opekarnice, 90 po številu, stavkajo od 12. t. m. Delodajalec kakor tudi delojemalci obrnili so se na okrajno glavarstvo v Mariboru s prošnjo za posredovanje. Glavarstvu se je posrečila poravnava, veljavna za celo letošnje sezono. Delavskim zahtevam se je kolikor mogoče ugodilo. Z delom se je zopet začelo.

Zrel ptiček je odstavljen bivši mariborski mestni policaj Urban, ki je sedaj zaposlen pri cepljenju koz v deški šoli IV na vežbališču. Ta mo-

žitelj se je nedavno napram nekemu Slovcu, ki je nameraval kupiti njegovo takozvano »vilo«, izjavil: »Bevor ich meine Villa einem Windischen verkaufte, stecke dieselbe lieber selbst in Brand.« (Predno prodam svojo vilo Slovcu, jo raje sam užgem). Ali ni ta ptiček zrel za Nemško Avstrijo?

Izprememba krušnih okoliš. Krušni okoliš 5 je odpuščen in stranke tega okoliša imajo dobiti kruh pri krušnem okolišu 4.

Izdaja sladkornih nakaznic. Za mesec junij in julij se bodo delile nove sladkorne izkaznice. Ker se morajo 26. maja hišne pole s spričevalom stavljenih koz oddati, se bodo izdajale sladkorne izkaznice za Graško predmestje dne 23. maja, za notranje mesto in Koroško predmestje dne 24. maja, za Magdalensko predmestje dne 25. majnika v izdaji krušnih izkaznic, na Mestnem trgu 6, vsakokrat predpoldne med pol 9. in 11. uro.

Amerikanska slanina se bode prodajala dne 16. in 17. t. m. po 24 K za kg v Mestni prodajalni na Stolnem trgu in v tržnici na Glavnem trgu. Pokazati se ima nakupovalna izkaznica in dobi vsaka oseba po pol kilograma.

Kvas. Občinski gospodarski urad ima zasigurano vsak dan gotovo količino kvasa (drož), ki se prodaja po 16 K za 1 kg v mestni prodajalni na Stolnem trgu ter v trgovinah M. Berdajs na Zofijinem trgu in A. Vertnik v Sodnijski ulici.

Cena za umetni led. Vsled vedno rastoče cene premoga in drugih izdelovalnih stroškov se v mestni klavnici cena za en kos umetnega ledu z dnem 15. majem zviša na eno krono. — Mestni magistrat Maribor: Dr. Pfeifer s. r.

Italija nabira prostovoljce. Iz Pazina poročajo, da so italijanske vojaške oblasti začele razvijati agitacijo za zbiranje prostovoljcev v svrhu obrambe Istre in Reke proti jugoslovski nevarnosti. Tem prostovoljcem obetajo vse mogoče dobrote. V vsej srednji Istriji pa se je javilo samo sedem mladeničev in sicer iz Pazina trije, iz Vrsarja dva in iz Poreča dva. Naši ljudje so takoj umeli, zakaj gre, in Italijanom stvar ni po godu, kajti kadar je treba biti junak, znajo samo javkati.

Uvoz piva. Ker so se razmere glede uvoza piva vsled upostavitve carinske meje in vsled razvoja domačih pivovarn bistveno spremenile, se vabijo vsi tisti, ki imajo v zalogi pivo nemško-avstrijskih pivovarn, da se udeležijo razgovora, ki se bo vršil v tej zadevi v torek dne 20. t. m. ob 9. v Deželnem dvorcu v Ljubljani v sobi št. 77.

Scherbaum in hlebček kruha. Znani mariborski milijonar in mlinar Scherbaum je o letošnji Vel. noči zapovedal svojem poslovojni pekariji, ki smrtno sovraži Slovence, da je moral takoj odpustiti iz službe pekovskega pomočnika Slovsca Viclerja, ker mu je pojedel en hlebček kruha, je torej zagrešil veliko poneverjenje. Skrajni čas bi bil, da mesna občina prevzame v lastno upravo Scherbaumovo pekarijo in napravi konec Scherbaumovemu paševanju.

Nemški napisi se že bliščijo na vratih davčne oblasti v Mariboru in na uradih zemljiškega katastra.

Podpisovanje državnega posojila.

Kapetan M. Rajh 2000 K; F. Sert, Maribor, 2000 K; Brata Vošnjak, Ptuj, 2000 K; profesor Nik. Žagar, Maribor, 2000 K; nadporočnik Anton Ostere, 2000 K; Maks Robič, Središče, 2000 K; Ivan Roglič, Maribor, 2000 K; Ivanka Brečko, Maribor, 1500 K; inž. Henrik Mohorčič, Maribor, 1000 K; Vilko Weixl, Maribor, 1000 K; Vladimir Vošnjak, Ptuj, K 1000; poročnik Gustav Silih 1000 K; dr. H. Haas, Maribor, 1000 K; dr. Anton Žižek, Ormož, 1000 K; Ivanka Žižek, Ormož, 1000 K; Martin Erhartič iz Ptujске gore 1000 K; Ivan Frole, Maribor, 1000 K; Matjaž Ivanuša, Središče, 1000 K; Josip Zupanič, Sliivnica, 500 K; Marija Paj, Maribor, 500 K; Janko Kranjec, Maribor, 500 K; Ivan Knop, Maribor, 500 K; Jakob Rižnar, Maribor, 500 K; Mara Kašovic, Bresternica, 500 K; Edvard Rojic, Maribor, K 500. (Dalje prih.)

Izlet

bivših graških Slovencev k Sv. Urbanu.

Sv. Urban nad Kamnico, 595 m visok, 319 m nad Mariborom, je izmed nižjih razglednih točk Slov. Štajerja skoraj najlepša. Celi Srednji Štajer, Murško in Dravsko polje do hribov, ki jih obmejuje, se odpira očem, najlepše pa se kažejo pogledu Slovenske gorice, kras Štajerske dežele, dokler se ne izgube v ogrski ravani. Pot k Sv. Urbanu ni težavna, srednji pešci potrebujejo dobro poldrugo uro na vrh iz Maribora po Urbanski cesti, kjer se krene malo za opekarno na desno. Tje napravimo bivši graški Slovenci, katere so vojne razmere prignale v Maribor, v nedeljo, dne 18. majnika, naš majniški izlet. Zbirališče je vežbališče, tam kjer se strae Samostanska ulica z Urbansko cesto, in sicer do 7. ure zjutraj. Po prihodu k Sv. Urbanu je sv. maša, pri kateri bo popeval moški pevski zbor, ki bo tudi pozneje skrbel za potrebno zabavo. Svetuje se, da se potrebna jedila vzamejo seboj, akoravno bo bržčas tudi zgoraj za to nekoliko preskrbljeno. Ob slabem vremenu se preloži izlet na poznejši čas. Priznana solidarnost bivših graških Slovencev v Mariboru se bo gotovo tudi pri tem izletu pokazala v najlepši luči. Sicer pa so tudi drugi Slovenci, ki se hočejo tega izleta vdeležiti, pristrčno pozdravljeni. Toraj na svidenje pri Sv. Urbanu dne 18. majnika!

Opomba: Kakor smo naknadno zvedeli, je tudi za toplo kuhinjo preskrbljeno. Kdor bi želel kave, naj se preskrbi s sladkorjem. Kruh si naj gg. izletniki vzamejo seboj. Izlet ni omejen samo na bivše Gradčane, temveč se ga sme udeležiti vsak Slovenec.

Podpisujte drž. posojilo!

Zdravnik

dr. Vilko Marin

ordinira od 19. t. m. naprej
vsak dan od 11.—12. ure pred-
poldan in od 2.—4. ure popol-
dne v

955—51

Elizabetni ulici 15, MARIBOR, Telefon št. 205.

Zdravnik dr. Ivan Raišp

ordinira vsaki dan od 2.—4. po
poldne v

Mariboru, Vetrinjska ulica št. 12.

Našemu ljubemu in dragemu
gospodu

Ivanu Kadunc

k njegovemu veselému

imendanu

tisočkratni „Živijo!“

M. F. L.

961—52

Opremljena soba se odda s 1. junijem 1 ali 2 gospodoma. Jožefa Besjak, Karlova cesta 14, Studenci pri Mariboru.

Govorite povsod slovensko.

49

KAREL TRATNIK

pasar in srebrar v Mariboru,

Zupnijska ulica šte. 3,

uljudno naznanja, da se je vrnil z bojišča ter zopet otvoril svojo dobro urejeno delavnico. Priporoča se preč. duhovščini za dobrohotna naročila. 396

396